

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa SARIGÜL
Erzincan Milletvekili

Kemah Doğal Kaynak Tuzu; Munzur Dağlarındaki kaya tuzu yataklarından geçen yer altı sularının dağın doğal yapısında bulunan tuz tabakasını eritip tuzlu su şeklinde yeryüzüne çıktıktan sonra tuz havuzlarında doğal enerji kaynaklarıyla (güneş ısısı ve rüzgâr) buharlaştırma yöntemi sonucu elde edilen amorfik kristalize tuzdur.

3 bin yıllık geleneklerle elde edilen ve Evliya Çelebi'nin övgüyle bahsettiği "Kemah tuzu" havuzlardaki suyun buharlaşmasıyla elde edilirken, Urartular'dan başlayarak Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde tuzla olarak kullanılmış. Cumhuriyet döneminde ise devlet eliyle işletilmiştir.

Yaklaşık 100 metre derinliğindeki tünelden gelen tuzlu su, sayıları 150'yi bulan göletlerde günlerce bekletilirken, güneş ışınlarının yardımı ile su buharlaştıktan sonra havuzlar içerisinde kalan tuzlar işçiler yardımı ile toplanmaktadır.

Kemah Doğal Kaynak Tuzunun Özellikleri:

- Kolayca ufalanabilir ve ağızda kolayca eriyebilir yapıdadır.
- Dil yakıcı tattadır.
- Kokusuzdur.
- Kübik sisteme göre kristal bir yapısı olmakla birlikte amorf (kararlı bir kristal yapısı olmayan) yapıdadır.
- Parlak görünümündedir.
- Yaklaşık olarak %40 sodyum ve %60 klordan oluşur.
- Nem oranı %1,6 – 2,3'tür.
- Sertliği 2,5 mg/l'dir. Özgül ağırlığı 2,1-2,35 gr/cm³ arasındadır.

Kemah tuzuna sadece Türkiye'den değil Almanya, İtalya'dan doğal tuz ticareti yapanlardan da büyük talep olduğu bilinirken, Erzincan'ımızın 8 Coğrafi İşaretli Ürününden biri olan Kemah Tuzu da 03.09.2021 tarihinde tescillenmiştir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin en kaliteli doğal kaynak tuzu olarak nam salan Erzincan'ın Kemah tuzu 2001 yılına kadar Devlet eliyle işletirken özelleştirilmiştir. 2001 yılı öncesi ve sonrasında yıllık üretim nasıl gerçekleştirilmiştir?
2. Özellikle internet ortamında sahte Kemah Tuzu satışına yönelik başlatılan yargı süreçleri olduğu bilinmektedir. Buna yönelik olarak başlatılan yargı süreci sonuçlanmış mıdır? Sonuçlanmış ise nasıl sonuçlanmış ve ne gibi yaptırımlar uygulanmıştır? Bu sahtekarlığın önlenmesine yönelik Bakanlığınızın almış olduğu önlemler nelerdir?
3. Kemah Tuzuna yurt dışından da talep olduğu bilinmektedir. 2021 yılında Coğrafi İşaret de alan 'Kemah Tuzu' nun yurt dışına ihracı hedeflenmiştir. Geçtiğimiz 2 yıl içinde yurt dışına ihrac gerçekleş midir? İhracına yönelik gerekli destek yetkili kuruluşlarımızca sağlanmış mıdır? Bundan sonrasına yönelik Bakanlığınızın bir planlaması olacak mıdır?
4. Bakanlığınızca tuz üretiminin en yüksek (Mayıs- Ekim) döneminde yılda 1 kez ve 4 denetçi tarafından yapılan incelemelerde gelişimine ya da gelişimini negatif yönde etkileyen bulgulara rastlanılmış mıdır? Son denetim hangi tarihte gerçekleşmiş ve nasıl sonuçlanmıştır?